

Yirmi Beşinci Lem'a'nın On Altıncı Deva'sında yer alan ayetlerin konuyla irtibatını izah eder misiniz?

"Ey sıkıntıdan şekvâ eden hasta! Hastalık, hayat-ı içtimaiye-i insaniyede en mühim ve gayet güzel olan hürmet ve merhameti telkin eder. Çünkü insanı vahşete ve merhametsizliğe sevk eden istiğnâdan kurtarıyor. Çünkü, **هُنَّ رَا ي- اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهِٖ اَكْرَهًا** sırrıyla, sıhhat ve âfiyetten gelen istiğnâda bulunan bir nefs-i emmâre, şâyân-ı hürmet çok uhuvvetlere karşı hürmeti hissetmez. Ve şâyân-ı merhamet ve şefkat olan musibetzedelere ve hastalıklılara merhameti duymaz."

"Ne vakit hasta olsa, o hastalıkta aczini ve fakrini anlar, lâyük-ı hürmet olan ihvanlarına ihtiram eder. Ziyaretine gelen veya ona yardım eden mü'min kardeşlerine karşı hürmeti hisseder."

"Ve rikkat-i cinsiyeden gelen şefkat-i insaniye ve en mühim bir haslet-i İslâmiye olan, musibetzedelere karşı merhameti hissedip, onları nefesine kıyas ederek, onlara tam mânâsıyla acır, şefkat eder, elinden gelse muavenet eder, hiç olmazsa dua eder, hiç olmazsa şer'an sünnet olan keyfini sormak için ziyaretine gider, sevap kazanır."(1)

"Şüphesiz ki insan, kendisini ihtiyaçtan uzak görünce azgınlaşır." (Alâk, 96/6-7)

Paragraf içinde geçen istiğna, insanın kendi kendine yetip başkalarına ihtiyaç duymama durumudur ki, bu yaklaşım, insanı, ayetin de ifade ettiği gibi kibir ve enaniyete sürükler, yani azgınlaştırır. Firavunun azgınlaşarak İlahlık dava etmesinde bu istiğna ve aczini hissedememe haleti çok etkilidir. Hastalık ve sıkıntılar insanın bu istiğna halini kırıp, aczini ve sair insanlara olan ihtiyacını ve en önemlisi de her şeyin Allah'a muhtaç olduğunu hatırlatıyor.

Özetle, hastalığımla hastaların halini anladığım gibi, hastalıkla istiğnam kırılıyor. Hasta, böylece insanlara karşı hürmet ve şefkat duyar.

Dolayısı ile bu paragraf bu ayetin harika bir tefsiri niteliğindedir.

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Beşinci Lem'a.](#)